

Pohjan Laulu, Oulu, on juhlinut vuosiaan.

Juhlan kunniaksi ilmestyi sinikantinen historiallinen MCMVIII—MCMLXXVIII POHJAN LAULU 70 vuotta. Sen on kirjoittanut opettaja Teuvo Valli. Päällisin puolin makustellen, kurssoisesti kurkistellen oikein virkeä historia. Kirjoittajalla kuuluu kyllä olleen vaikeuksia. Monet vanhat oululaiset muistavat, että PL:n elämässä oli pitkä h

kö hiljainen kausi hyvä jos kaikkina vuosina hyrjisi sen vertaa, että olisi voinut puhua edes ppp: sta. Niinpä PL:n hii-puneeseen hiihokseen pitki jo sotien jälkeän puhalttaa posket pullollaan, jotta tuli leimahti. Puhaltajia riitti, ja ääkkä se li-se asiassa leimahti.

Välivuosien aikana oli kuitenkin niin moni vanha lauluveikko lähtenyt laajemmille laulumaille ja niin paljon perperia havinnyt sodan mel-

keissä, että ei edes sääntöjä löytynyt. Historioitsijan kannalta harmillisinta oli, että tuolloin ei ollut huomattu ruveta tallettamaan tietoja meneistä vuosista. Eipähän silloin ollut näitä nykyisiä jos ei näitä edeltäneitäkään nauhu-reita. Myöhemmin on sitten myös haastateltu niin että on tietoa saatukin.

Vanhin elossa oleva kuorolainen on aloittanut jo 1908, diplomi-insinööri Väinö Polvinen, joka tänä syksynä muutti Pökösaaresta Helsinkiin. Haastattelu puolestani puhellimella Polvisen silloista luokkatoveria, joka hyvin muisti, että heittä lähti kvartetti kuoron, jonka nimi silloin oli Nuorsuomalaisen mieskvartetti. Se oli osa kuorosta, jonka nimi oli Nuorsuomalaiset Laulajat, joka taas oli Oulun Nuorsuomalaisen yhdistyksen sekakuoro. Poijat päättivät 3. 12. 1908 lähten omille teilleen, tosin aluksi yhdistykseen yhteyttä pitäen. Kysyin, oliko myös kertojani ollut mukana, mutta sain naurahduksen vastaukseksi. Hän oli kuulemma ollut vain sellainen "infiniitivilulaja"! Teuvo Valli sensijaan tietää, ilmeisesti Polvisen muistoista, että kuoron ensimmäinen johtaja, maisteri Hjalmar Borg oli värvännyt yksinkertaisen kvartetin Lyseosta: Aarne Tolvanen I tenori (sitten agronomi), Artturi Mikkonen, II tenori (sitten lääkärimajuri), Arvo Thauvon, I basso (sitten jääkäri luutnantti, joka kaatui 3. 3. 1918 Mäntyharjulla), ja ystäväme Väinö Polvinen II basso.

Lehdissä jo kerrottiin, että juhla oli provosoinut ystäväit toisessa sukupolvessa kantaamaan yhtä ja toista mielenkiintoista PL:n arkistoon. Kuoro oli tiennyt hakea myös ensimmäistä rintamerkkiään, mutta turhaan. Nyt kuoron melkein perustajajäsenen tytär toi sekä kultaisen että hopeisen merkin aarrekkamiossaan Jyväskylästä. Löytyi myös tämä tähän kuvattu ohjelmista, jonka vanhan almanakankokoista kantta koristaa juuri tuo ensimmäinen hukas ollut merkki. Siinä on poronsarvien päällä kuusi,

jonka tyvessä PL. Taustana loimuavat revontulet. Kirjain löytyi kuoroon viimeisessä 1911 liittyneen maanmittausinsinööri Väinö Calamniuksen aikanaan hallitsemasta hyllykösä. Samoista kätöksistä löytyi myös 1911-vuoden almanakka, josta huhtikuun 15. päivän kohdalta merkinä: "Lähdin Nuorsuom. kvartetin k.(anssa) Tornloon". Saimolhin aikolhin kuorosta otettiin kuva, jossa tämäkin basso on mukana, eräs kuvista vanhimpia. Vanhin kuva on julkaistu Vallin historiallisissa maininnoin, että se olisi vuodelta 1911. Juhlapäivänä lahjaksi saadusta kuvasta selvisi, että kuva on jo v. 1910.

Vuotta myöhemmin, lokakuussa 1912, Kaleva pani toimeen kilpailun, jonka tarkoituksena oli löytää koorille nimi. Vastauksia tuli likemmätuhat, ja olhan ehdotuksia: Hyöky, Suomi, Kalevan kuoro, Oulun Laulu, Pohjan Pojat, Perustuslaillisuuden kuoro, Tunteitten tolkki, Rakkauden korkea weisu, Sorääni, Piki-saaren Pilli, Jukolan weljekset, Yökehrääjät, Piilwi... Voittajaksi selviytyi nimim. "San Satiirius", joka ehdotti Pohjan Laulua. Nimen merkin takaa paljastui oululainen puuseppä J. Laitinen, joka sai valokuvapostikorttialbumin "etewimmistä suomalaisista musiikki-taiteilijoista" ja kuoron merkin. Luulenpa, että tämän Laitisen takaa paljastuu yksi vuosisadanvaihteen monipuolisimmista oululaisista "kansantaiteilijoista", runoilija ym. Katsotaanpa joskus! Siihen viittaa myös se, että nimimerkki oli liittännyt mukaan runon Pohjan Laulu.

Muitakin tämän nimen esittäjiä oli, mutta palkinnon sai se, jonka lappu ensimmäiseksi avattiin. Mainitsemassani puhelinkeskustelussa selvisi yllättäen, että Pohjan Laulua oli esittänyt myös tämä puhuttelemani ikäcivis, insinööri Polvisen luokka- ja ylioppilasto veri, nyt melkein 89-votias.

Pari oikaisua PL:n historiikkiin: kasakoita oli ruotuvälle rakennetussa Maneesissa vain 1916—18, ja talo (Oulun Teatteri) paloi 2. 2. 1922.

"POHJAN LAULUN"

OHJELMISTOA

3/XII 08 — 3/XII 23.

Oulu - Kirjapaino-Osakeyhtiö Kaleva - 1924